

מבט לאיראן

13 באוגוסט – 27 באוגוסט, 2017

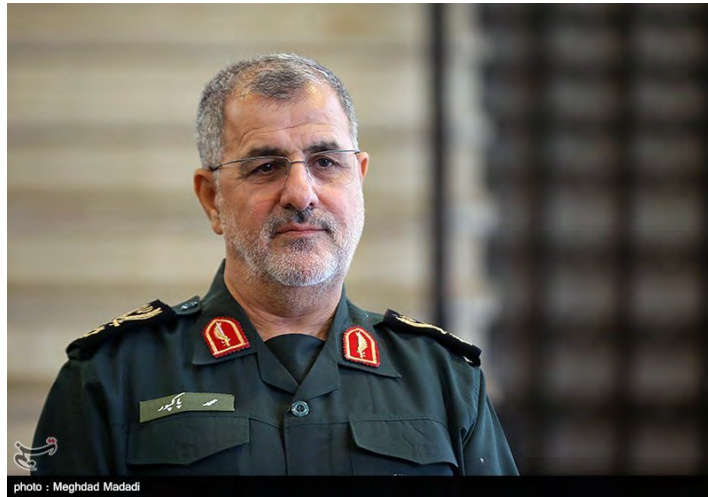
עורך: ד"ר רז צימט

במוקד אירועי השבוע

- ◀ בכירים איראנים ממשיכים לאיים בנקמה על הוצאתו להורג של לוחם משמרות המהפכה, מחסן חג'ג'י (Mohsen Hojaji), על-ידי דאעש בגבול סוריה-עיראק. משמרות המהפכה הכחישו, עם זאת, דיווח שהתפרסם ברשת הטלוויזיה הלבנונית אלמיאדין לפיו לוחמי משמרות המהפכה פתחו במערכה נגד דאעש באזור חמימה שבסוריה בנקמה על הוצאתו להורג של חג'ג'י.
- ◀ במסגרת הגברת הנוכחות הכלכלית האיראנית בסוריה, השתתפו כשלושים חברות איראניות ביריד המסחר הבינלאומי, שנערך במחצית אוגוסט בדמשק. ביריד השתתף גם סגן יו"ר לשכת המסחר והתעשייה האיראנית, שנפגש עם שר הכלכלה הסורי ועם נשיא לשכת המסחר הסורית במאמץ לקדם מעורבות של חברות איראניות בשיקום הכלכלה הסורית.
- ◀ איראן ממשיכה להיערך לקראת משאל העם הצפוי בספטמבר 2017 על עצמאות החבל הכורדי בצפון עיראק. כוונת השלטונות הכורדים לקיים את משאל העם עמדה במוקד ביקור חסר תקדים של מחמד באקרי (Mohammad Bagheri), ראש המטה הכללי של הכוחות המזוינים האיראנים, בתורכיה. במהלך הביקור סיכמו שני הצדדים על הגברת שיתוף הפעולה הצבאי והביטחוני בין המדינות והצהירו על התנגדותן המשותפת למשאל העם בכורדיסטאן. משמרות המהפכה הכחישו, עם זאת, טענה תורכית על תכנון איראני-תורכי משותף לבצע מתקפה צבאית נגד ארגון המחותרת הכורדית PKK, אך הדגישו, כי איראן תגיב בעוצמה נגד פעילות "קבוצות טרור" בצפון עיראק שיבקשו לחדור לשטחה.
- ◀ באיראן ממשיכים לעקוב בדאגה אחר מאמצי ערב הסעודית לשפר את קשריה עם עיראק ועם בכירים שיעים, ובראשם איש הדת מקתדא אלצדר, שביקר בממלכה בסוף יולי. חבר פרלמנט איראני הצהיר, כי ערב הסעודית פתחה ב"פרויקט חדש", שנועד להעמיק את השפעתה בעיראק על חשבון אינטרסים איראנים, ואילו היומון השמרני כיהאן האשים את אלצדר, כי מכר עצמו לסעודיה בתמורה לתמיכה פוליטית וכספית. בתוך כך הצהיר דובר המיליציות השיעיות העיראקיות, כי יועצים איראנים ישתתפו במערכה, שהחלה בשבוע שעבר לשחרור העיר תלעפר מידי דאעש.

כללי

- ◀ מחמד פאכפור (Mohammad Pakpour), מפקד זרוע היבשה של משמרות המהפכה, איים לנקום את מותו של מחסן חג'ג'י (Mohsen Hojaji), לוחם משמרות המהפכה, שנלקח בשבי ע"י דאעש בגבול סוריה-עיראק והוצא להורג ע"י הארגון. הוא ציין, כי אין צורך לומר כיצד תתבצע הנקמה, אך היא בוא תבוא.

מחמד פאכפור (תסנים, 14 באוגוסט 2017).

◀ בכנס הוקרה למשפחות הרוגי משמרות המהפכה, שנהרגו בסוריה ובעיראק, אמר פאכפור, כי נוכחות איראן בסוריה ובעיראק והייעוץ שהיא מעניקה להן הם בהתאם לבקשת ממשלותיהן. הוא הוסיף, כי בשנים האחרונות התקדמו "הטרוריסטים" בתמיכת סעודיה והמערב לעבר בגדאד באופן שסיכן את ביטחונה של איראן וחייב את התערבותה. הסיוע, שאיראן העניקה לסוריה ולעיראק, נועד, לדבריו, למנוע את התקדמות "הטרוריסטים" לאזורים הנחשבים בראייתה ל"קו אדום" (איסנ"א, 14 באוגוסט 2017).

◀ בנאום לרגל "יום המסגד העולמי" בטהראן הגן קאסם סלימאני (Qasem Soleimani), מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, על מעורבותה האזורית של איראן. הוא ציין, כי נוכחות איראן בעיראק נועדה לסייע למערכה נגד דאעש ולא להשתלטות על שדות נפט או כיבוש ערים, כגון מוצול או כרכוכ. עוד אמר סלימאני, כי איראן אינה מסייעת לפלסטין בשל "אינטרסים שיעים" ולא תתמוך בפלסטינים, שיצהירו על עצמם שהם שיעים, מכיוון ש-99.99% מהפלסטינים הם סונים. הוא דחה את הביקורת מבית ומחוץ ביחס למעורבות איראן בסוריה ובעיראק ואמר, כי מעורבות זו, עליה החליט המנהיג העליון, נועדה להגן על אינטרסים איראנים (פארס, 20 באוגוסט 2017).

קאסם סלימאני נפגש עם משפחת מחסן חג'ג'י, שהוצא להורג ע"י דאעש (טוויטר, 20 באוגוסט 2017).

המעורבות האיראנית בסוריה ובלבנון

◀ רשת הטלוויזיה הלבנונית אלמיאדין" פרסמה ב-16 באוגוסט 2017 סרטון המתעד את לוחמי משמרות המהפכה בקרב נגד לוחמי דאעש באזור חמימה שבסוריה. בסרטון מתועד גם ירי טילים ורקטות לעבר מטרות דאעש. בדיווח הרשת נאמר, כי לוחמי משמרות המהפכה פתחו במערכה נגד דאעש כדי לנקום על הוצאתו להורג של מחסן חג'ג'י (Mohsen Hojaji), לוחם משמרות המהפכה שנלקח בשבי והוצא להורג ע"י דאעש בגבול עיראק-סוריה.

לוחמי משמרות המהפכה בקרב נגד דאעש (אל-מיאדין, 16 באוגוסט 2017).

◀ בתגובה לפרסום הסרטון הכחיש רמזאן שריף (Ramazan Sharif), דובר משמרות המהפכה, כי משמרות המהפכה ביצעו פעולה קרקעית עצמאית בסוריה ואמר שנקמת משמרות המהפכה על מותו של חג'ג'י נמצאת על סדר יומו של הארגון ותבצע בזמן המתאים. הוא ציין, כי משמרות המהפכה ימשיכו בנחישות רבה מבעבר לסייע בייעוץ לצבא הסורי ולכוחות העממיים בסוריה עד לחיסול הטרור במדינה זו (תסנים, 16 באוגוסט 2017).

◀ ב-15 באוגוסט 2017 פרסמה רשת אלמנאר של חזבאללה תיעוד של כלי טיס לא מאוישים איראניים תוקפים כוחות דאעש באזור הגבול בין סוריה לעיראק. לפי הדיווח כלי הטיס של משמרות המהפכה תקפו כלי רכב של דאעש שהתקרבו לעמדה של צבא סוריה ושל חטיבת פאטמיון הפועלת בפיקוד משמרות המהפכה. ◀ סגן יו"ר לשכת המסחר והתעשייה האיראנית, חסין סלאחורזי (Hossein Selahvarzi), אמר בפגישה בדמשק עם שר הכלכלה וסחר החוץ של סוריה, מחמד סאמר אלח'ליל (Mohammad Samer al-Khalil), כי איראן יכולה לסייע בקידום פרויקטים לפיתוח ושיקום בסוריה. סלאחורזי, שהשתתף ביריד הבינלאומי בדמשק, ציין, כי ארגונים, חברות ולשכות מסחר מחוזיות איראנים מסוגלים לספק את צרכי המסחר של סוריה ולסייע לה בשיקום המדינה. הוא קרא לשר הסורי לקדם הסכמי סחר חופשי בין שתי המדינות. ביריד בדמשק, שהתקיים לראשונה לאחר שש שנים, השתתפו שלושים חברות איראניות. במהלך ביקורו בסוריה סיכם

סלאחורזי עם נשיא לשכת המסחר הסורית על הקמת לשכת מסחר משותפת לשתי המדינות במטרה להרחיב את שיתוף הפעולה הכלכלי ביניהן (תסנים, 18 באוגוסט; פארס, 19 באוגוסט 2017).

◀ חסין ג'אברי אנצארי (Hossein Jaber Ansari), סגן שר החוץ האיראני לענייני ערב ואפריקה, קיים בשבוע שעבר ביקור בלבנון במהלכו נפגש עם בכירים לבנונים, בהם הנשיא מישל עון; ראש הממשלה, סעד אלחרירי; שר החוץ, ג'בראן באסיל; יו"ר הפרלמנט, נביה ברי; ומזכ"ל חזבאללה, חסן נצראללה, ודן עימם בהתפתחויות באזור, במצב בלבנון ובשיתוף הפעולה בין שתי המדינות. בפגישה עם שר החוץ הלבנוני דיווח אנצארי על מאמצי ההסדרה של המשבר הסורי במסגרת שיחות אסטנה ואמר, כי יש צורך בסיוע מצד לבנון ויתר מדינות האזור בפתרון המשבר. בפגישה עם נשיא לבנון, מישל עון, הביע אנצארי את הערכתה של איראן לתפקידם של ממשלת לבנון, צבא לבנון ו"ההתנגדות" הלבנונית במאבק נגד "הכיבוש הציוני" והטרור. הוא אמר, כי הרחבת שיתוף הפעולה האזורי וחיזוק הדיפלומטיה הכלכלית יעמדו בראש סדר העדיפויות של משרד החוץ האיראני בתקופת כהונתה השנייה של ממשלת הנשיא רוחאני, וכי ללבנון יש מעמד מיוחד בעדיפויות אלה (אילנ"א, 21 באוגוסט 2017).

פגישת אנצארי-נצראללה (ח'בר אונליין, 22 באוגוסט 2017).

המעורבות האיראנית בעיראק

◀ אחמד אלאסדי (Ahmad al-Asadi), דובר המיליציות השיעיות העיראקיות, אמר, כי יועצים איראנים ישתתפו במערכה שהחלה בשבוע שעבר לשחרור העיר תלעפר מידי דאעש. הוא ציין, כי יועצים מאיראן ומחזבאללה לבנון השתתפו באופן רשמי בכל המבצעים בעבר, סייעו למיליציות השיעיות ביעוץ ובתכנון ומילאו תפקיד חשוב בניצחונות על דאעש, וגם במערכה לשחרור תלעפר, ישתתפו יועצים איראנים באופן רשמי בהתאם לבקשת ממשלת עיראק ויסייעו למיליציות השיעיות וליתר הכוחות העיראקים (אלף, 21 באוגוסט 2017).

◀ מחמד באקרי (Mohammad Bagheri), ראש המטה הכללי של הכוחות המזוינים האיראנים, קיים במחצית אוגוסט ביקור חסר תקדים בן שלושה ימים בתורכיה. באקרי עמד בראש משלחת רמת דרג בה השתתפו, בין היתר, מפקד זרוע היבשה של משמרות המהפכה, מחמד פאכפור (Mohammad Pakpour), סגן הרמטכ"ל לענייני מודיעין, ע'לאם-רזא מחראבי (Gholam-Reza Mehrabi), מפקד משמר הגבול, קאסם רזא'י (Qasem Rezaei), וסגן שר החוץ אברההים רחים-פור (Ebrahim Rahimpour). במהלך הביקור נפגש באקרי עם בכירים מדיניים וצבאיים תורכיים, ובראשם הנשיא ארדואן, ודן עימם בהתפתחויות באזור, ובכלל זה בכוונת הכורדים בצפון עיראק לקיים משאל עם בנוגע לעצמאות החבל הכורדי, בשיתוף הפעולה הצבאי והביטחוני בין שתי המדינות ובהגברת התיאום בין המדינות בסוריה ובעיראק (אירנ"א, 15 באוגוסט 2017). בשיחה עם כתב סוכנות הידיעות אירנא (16 באוגוסט 2017) אמר באקרי, כי איראן ותורכיה שותפות בהתנגדותן למשאל העם בחבל כורדיסטאן. הוא ציין, כי משאל העם יוביל למתיחות ולעימותים בתוך עיראק, שישיעו גם על שכנותיה, ולפיכך איראן ותורכיה סבורות שאסור לקיימו.

פגישת באקרי-ארדואן (פרדא ניוז, 16 באוגוסט 2017).

◀ בתוך כך, הכחישו משמרות המהפכה טענה תורכית לפיה איראן ותורכיה תכננו ליזום מתקפה צבאית משותפת כנגד ארגון המחותרת הכורדית PKK. בהודעת משמרות המהפכה נאמר, כי הארגון לא תכנן כל תוכנית מבצעית מחוץ לגבולות איראן, אך יפעל בתקיפות נגד כל קבוצה או אדם, שיבקשו לחדור לשטח איראן כדי לפגוע בביטחונה או לבצע פעולת טרור. לאיראן אין כל תוכנית לפעולות נרחבות מחוץ לגבולותיה, נאמר בהודעה, אך היא תגיב בעוצמה נגד "קבוצות טרור" בצפון עיראק, כפי שעשתה בעבר, אם אלה ינסו לפעול בשטחה (פארס, 22 באוגוסט 2017).

◀ בהראם קאסמי (Bahram Qasemi), דובר משרד החוץ האיראני, הצהיר במסיבת העיתונאים השבועית שלו, כי איראן מקדמת בברכה את השיחות המתנהלות בין ראש ממשלת עיראק, חידר אלעבאדי, לשלטונות החבל הכורדי בצפון עיראק סביב משאל העם המתוכנן בחבל הכורדי, וכי השיחות יכולות לקדם את עיראק בדרך ליציבות ולביטחון. הוא ציין, כי איראן מעוניינת בקשרים טובים עם כל הגורמים הפוליטיים, החברתיים,

הדתיים והאתניים בעיראק ומוכנה להשתתף עם הממשלה והעם בעיראק בשיקום המדינה (מהר, 14 באוגוסט 2017).

◀ מסעוד ג'זאא'רי (Masoud Jazaeri), סגן הרמטכ"ל האיראני, אמר, כי איראן מתנגדת למשאל העם המתוכנן בחבל הכורדי בצפון עיראק ורואה בו צעד במסגרת המדיניות הכוללת של ארה"ב המבוססת על חלוקת מדינות האזור" (תסנים, 23 באוגוסט 2017).

◀ איראן ממשיכה לעקוב בדאגה אחר מאמצי ערב הסעודית לשפר את קשריה עם עיראק ועם בכירים שיעים, ובראשם איש הדת מקתדא אלצדר, שביקר בממלכה בסוף יולי 2017. באיראן מזהים מגמה זו כ"מזימה סעודית", שנועדה לבלום את השפעתה האזורית של איראן לאחר תבוסת דאעש. מאמר מערכת, שהתפרסם ביומון השמרני כיהאן (13 באוגוסט 2017), תקף בחריפות את אלצדר והאשים אותו כי מכר עצמו לסעודיה בתמורה לתמיכה פוליטית וכספית. במאמר נכתב, כי אלצדר, שחש עצמו מבודד בעיראק, מאמץ עמדות אנטי-איראניות בניסיון להשיב לעצמו את היוזמה, להביס את יריביו הפוליטיים ולהפוך לגיבור לאומי.

◀ אחמד סאלכ כאשאני (Ahmad Salek Kashani), חבר המג'לס אמר בראיון לאתר המג'לס, כיסעודיה פתחה ב"פרויקט חדש", שמטרתו העמקת השפעתה בעיראק על חשבון אינטרסים איראנים. הוא ציין, כי סעודיה חותרת לפצל את עיראק באמצעות משאל העם בחבל הכורדי בצפון עיראק ויצירת פילוג בקרב השיעים בעיראק. סעודיה מעוניינת לנצל את אלצדר ואת עמדותיו נגד המיליציות השיעיות כדי להציל את דאעש. כאשאני טען, כי סעודיה וישראל מודאגות מהרחבת "ההתנגדות" במזרח התיכון המסכנת את משטריהן (ICANA, 14 באוגוסט 2017).

◀ מאמר פרשנות, שהתפרסם באתר תסנים (18 באוגוסט 2017), הזהיר מפני ניסיונות מצד חלק ממדינות ערב באזור לערער את היחסים בין איראן לעיראק וליצור פילוג בקרב השיעים בעיראק. במאמר נכתב, כי לאיראן יש אינטרס לשמר את ביטחונה ויציבותה של עיראק והיא מעולם לא התנגדה להרחבת הקשרים בין עיראק למדינות האזור. היחסים בין איראן לעיראק מבוססים על הקשרים התרבותיים והדתיים ההיסטוריים בין המדינות ועיראק חבה לאיראן את הסיוע, שהעניקה לה במלחמה נגד דאעש, בלעדיו היה דאעש כובש את בגדאד. המאמר קרא למנהיגים הפוליטיים בעיראק להישאר מאוחדים ולא לאפשר לאויבי עיראק לנצל את חילוקי הדעות ביניהם למימוש יעדיהם.

◀ אירג' מסג'די (Iraj Masjedi), שגריר איראן בבגדאד, נפגש עם המאם חמודי (Humam Hamoudi), היו"ר החדש של המועצה העליונה של המהפכה האסלאמית בעיראק, שהחליף בתפקיד את עמאר אלחכים, שפרש מהמועצה בחודש שעבר. מסג'די אמר, כי בחירת חמודי כיו"ר המועצה היא בחירה נכונה המחזקת את רוחם של לוחמי הקודש וכי איראן תמשיך לשתף פעולה עם המועצה (איסנ"א, 15 באוגוסט 2017).

פגישת שגריר איראן בבגדאד עם המאם חמודי (דף הפייסבוק של חמודי, 16 באוגוסט 2017).

◀ איראן החלה בהקמת אוניברסיטה איראנית ראשונה בעיראק. במחצית אוגוסט 2017 הונחה אבן הפינה לאוניברסיטת אלמצטפא אלמיין (al-Mustafa al-Amin) באזור כאט'מיין שמצפונית לבגדאד. טקס הנחת אבן הפינה נערך בהשתתפות נציג המנהיג העליון בעיראק, שגריר איראן בבגדאד וסגן שר המדעים והטכנולוגיה של עיראק. האוניברסיטה צפויה לכלול חמש פקולטות וילמדו בה כ-3,000 סטודנטים (אירנ"א, 15 באוגוסט 2017).

טקס הנחת אבן הפינה לאוניברסיטה האיראנית הראשונה בעיראק (אירנ"א, 15 באוגוסט 2017).